

I. MINÄ DIALOGIN OSAPUOLENA

"Dialogi alkaa aina ihmisestä itsestään.
Jokaisen on työskenneltävä itsensä kanssa".

Heikkilä & Heikkilä, 2001

TAVOITTEET

Hahmotamme omien ja toisten temperamentti- ja arvojen, mielien merkitystä dialogissa. Ymmärrämme näiden taustatekijöiden vaikuttavan ihmisten tapoihin toimia dialogissa hyvinkin eri tavoin. Tämä puolestaan vaikuttaa siihen, mitä dialogissa tapahtuu ja miten dialogi etenee.

TARVIKKEET

Minä dialogin osapuolena (liite 1), Millainen minä olen? (liite 2), Sydämet (liite 3), Pilvet (liite 4)

ITSENÄINEN TYÖSKENTELY

Työskentelyssä käytetään Minä dialogin osapuolena -monistetta. Ohjeistetaan oppilaita piirtämään monisteen keskelle kuva heistä itsestään. Monisteen laatikot täytetään:

- **Sydämiin kirjoitetaan ja piirretään** sellaisia asioita, jotka ovat itselle tärkeitä ja jotka voi kertoa myös muille. Sydämet liimataan ketjuksi Mikä on minulle tärkeää -laatikkoon.
- **Juuret-laatikkoon kirjoitetaan** jotain itselle läheisistä ihmisistä, kodin tärkeistä asioista ja tavaroista, kotimaasta ja uskonnosta. Kodin uskonnosta tai katsomuksesta voi ohjeistaa oppilaita kysymään vanhemmilta. Juuret-laatikkoon voi myös etsiä näihin asioihin liittyviä kuvia ja teipata ne ketjuna kiinni Juuret-laatikkoon.
- **Millainen minä olen? -monisteen kuvauksista poimitaan** sellaisia, jotka sopivat itsen. Ne leikataan irti ja liimaan Millainen minä olen? -laatikkoon.
- **Pilviin kirjoitetaan tai piirretään** sellaisia haaveita ja unelmia, jotka haluaa tai voi kertoa muille. Pilvet liimataan ketjuksi Mistä unelmoin? -laatikkoon.

ESI- JA ALKUOPETUKSESSA

Oma työskentely toteutetaan kuvien kautta ja aikuisten avustuksella.

- Piirretään omakuva
- Piirretään itselle tärkeitä asioita (arvot)
- Piirretään itselle läheisiä ihmisiä ja asioita (juuret)
- Millainen minä olen -työskentely toteutetaan aikuisten avustuksella. Voidaan myös antaa ryhmäläisten kertoa toisistaan positiivisia asioita, jotka aikuiset kirjaavat ylös.
- Pilviin piirretään oma unelma.

YHTEINEN TYÖSKENTELY JA KOONTI

Kiinnitetään täytetyt monisteet luokan seinälle näyttelyksi. Katsellaan näyttely läpi. Kokoonnutaan piiriin istumaan ja pohditaan yhdessä:

- Mitä yhteistä meillä on? Missä olemme erilaisia?
- Miksi on hyvä asia, että olemme kaikki hieman erilaisia?
- Mitä hankaluuksia erilaisuudesta voi seurata?
- Mitkä asiat auttavat työskentelemään yhdessä erilaisuudesta huolimatta?

VAIHTOEHTOINEN TYÖSKENTELY

Suunnitellaan pienissä ryhmissä kuvitteellinen henkilö. Leikellään lehdistä kuvia tukemaan ajatusta tuosta henkilöstä. Kukin ryhmä rakentaa siis kertomuksen henkilöstä: kuka hän on, mitä hän pitää tärkeänä, mistä hän unelmoi, kuka hänestä pitää huolta, millainen hänen perheensä on, mihin he uskovat ja missä he asuvat. Kuvitteelliset persoonat voivat myös käydä dialogia jostain oppilaita kiinnostavasta teemasta. Tehtävää voi viedä vielä pidemmälle siten, että ryhmissä samalle persoonalle kehitetään uusi kertomus. Näin ymmärretään, että ulkoisia asioita seuraamalla on vaikea oikeasti tietää, mitä henkilön elämässä tapahtuu tai millainen hän on. Juuri siksi tarvitsemme dialogia.

VINKKI

Suomen mielenterveysseuran hauskojen Toteemieläinten avulla voidaan syventää työskentelyä yksilöllisten ominaispiirteiden ja vahvuuksien parissa. <http://www.mielenterveysseura.fi/fi/julisteet/toteemieläimet>

Voitte syventää arvokeskustelua kokoamalla ryhmälle tärkeitä arvoja joko luokan taululle tai hyödyntäkää pilvipalveluita ja kerätkää asiat mobiililaitteilla sanapilveen (esim. Answergarden tai PollEverywhere). Keskustelkaa yhdessä. Voitte vielä poimia viisi yleisintä arvoa allekkain ja äänestää, mikä on luokan mielestä esiin nousseiden arvojen järjestys. Tässäkin voitte äänestää viittaamalla tai hyödyntää pilvipalveluita (esim. Socratic & PollEverywhere). Vanhempien oppilaiden kanssa voidaan jaotella arvot itseisarvoihin ja välinearvoihin, ja pohtia niiden eroja.